

Hayat mertebeleri

Birinci Mektub-Birinci Suâl'de şehitler için geçen: "Onlar kendilerini ölmüş bilmiyorlar. Yalnız kendilerinin daha iyi bir âleme gittiklerini biliyorlar. Kemâl-i saadetle mütelezziz oluyorlar. Ölümdeki firak acılığını hissetmiyorlar..." ifadesini kendi ölümlerindeki firak acılığını hissetmiyorlar şekliyle mi anlamalıyız veya başkalarının ölümlerini de birlikte düşünürsek; Üstadın yeğeninin Üstadımızı ölmüş bilmesi ve onun için çok ağlaması ifadelerini "Ölümdeki firak acılığını hissetmiyorlar" ifadesi ile birlikte düşündüğümüzde, buradaki farklı anlamı nasıl anlamalıyız?

Risâle-i Nûr'dan Birinci Mektûb hayat mertebelerini beyan eder. Bu mertebeleri kısaca hatırlayalım:

1- Hayat mertebelerden birincisi, bizim şu an içinde bulunduğumuz hayat mertebesidir. Yani dünya hayatıdır. Bu hayat mertebesinde varlığımızı sürdürebilmemiz için yemek, içmek, uyumak, çalışmak, kazanmak, dinlenmek, adım atarak yürümek... vs. zorundayız. Zorunluluklarla, sınırlamalarla, beşeriyet kayıtlarıyla çerçevesiyle bir hayat mertebemiz var.

2- Hazret-i İlyâs ile Hazret-i Hızır Aleyhimesselemin içinde buldukları hayat mertebesidir. Yeryüzünde yaşadıkları halde, bize göre serbest bir hayatları vardır. Bizi çepeçevre kuşatan zorunluluklar ve sınırlamalar onlara gelince çözülüyor, hükümsüz kalıyor, devreden çıkıyor. Meselâ bir anda bir çok yerde bulunabiliyorlar. Beşeriyet kayıtlarıyla hareket kabiliyetleri kısıtlanmıyor. İsterlerse yiyip içiyorlar. Fakat bizim gibi mecbur değiller.

3- Hazret-i İdris ile Hazret-i İsa Aleyhimesseleâmın içinde buldukları hayat mertebesidir. Bu iki Peygamber de gökte insan olarak ve dünyevî vücutlarıyla birlikte buldukları halde, melek hayatı gibi bir hayat yaşıyorlar. Beşeriyet kayıtlarından uzaktırlar. Vücutları yıldızimsı bir şeffaflık ve nûrânî bir letâfet içindedir.

4- Şehitlerin hayatıdır. Şehitlerin ölmediklerini ve kabir hayatının üstünde bir hayat tabakasında yaşıyor olduklarını Kur'ân'dan öğreniyoruz. Kur'ân diyor ki: "Siz, Allah yolunda öldürülenlere ölü demeyin! Onlar diridirler, yaşıyorlar; lâkin siz farkına varmazsınız!" 1

Çünkü onlar dünya hayatlarını hak yolda fedâ etmişlerdir. Hak yolun hatırı ve üstünlüğü için, herkesin tutkun olduğu dünya hayatından geçmişlerdir. Şüphesiz bu fedâkârlığın Allah katındaki karşılığı büyüktür. Hayata karşı hayattır! Çünkü Cenâb-ı Hak Kerîm'dir, Şekûr'dür, Vehhâb'dır, Müşfik'tir, Latîf'tir, Rahîm'dir. Yani cömerttir, karşılık vericidir, severek verendir, şefkat sahibidir, lütfedendir, merhamet sahibidir. Allah yolunda hayatını veren bir kulunu, dünya hayatından daha üstün bir hayatla kucaklaması Allah'ın lütuf ve keremindedir, şefkat ve merhametindedir, hayra ve iyiliklere karşılık verici olmasındandır.

Bundandır ki Cenâb-ı Hak şehitlere dünya hayatından daha yüksek, daha diri ve her zerresi hayat ve şuur dolu, kedersiz bir hayatı hemen bahşediyor. Öyle ansızın bahşediyor ki, şehit olan birisi âdetâ neye uğradığını şaşırıyor. Birden bire kendisini olağan üstü yüksek nitelikli bir hayat ortamında buluveriyor. Birden bire hayat şartlarının değiştiğini, her şeyin birdenbire lehine döndüğünü görüyor. Az önceki çetin vuruşmalardan hiçbir eser, hiçbir üzüntü, hiçbir korku, hiçbir kaygı kalmamıştır artık. Düşman kurşunundan tamamen himâye altına alınmıştır. Onu yerlerin ve göklerin nurlu ve faziletli sakinleri, âlem-i berzahın feyizli yetkilileri çoktan karşılamıştır. O çoktan tebrikler almaya, taltif görmeye başlamıştır. Öyle ki, düşmanların ne olduğunu düşünmeyecek, dostların nerede kaldığını bilmeyecek derecede yeni, olağan üstü, korumalı ve sıra dışı bir hayata girivermiştir. Öyle ki, "Bu dostlar da bir tuhaf oldu! Nereye gittiler? Nereye saklandılar?" diyecek derecede... Ya da, "Ben bu yer altı sığınağını nasıl da bulup sığındım! Çatışmalar ne kadar da şiddetliydi! Neredeyse ölecektim!" dercesine bir hayata girmiştir.

Şehitler kendilerini ölmüş bilmiyorlar. Ölümün ayrılık acılığını hissetmiyorlar. Bilâkis, az önce yanında yer alıp, şimdi olmayan dostlarının öldüğünü zannediyorlar.2

Şehitler kendi ayrılık ve ölüm acılarını hissetmezler; fakat dünyada kalan çok sevdiği dostlarından ayrıldıklarını bilirler. Bu ayrılığın tatlı ateşini hissederler. Demek, bu ayrılık ateşini onlar çekilmez bir acı olarak değil, tatlı bir şefkat ve rahmet içinde hissederler. Çünkü, 1- İçinde buldukları âlem acı çekmeye müsait değildir. 2-

Allah'a yakın olduklarından, Allah'a yakın bildikleri salih dostlarını rahmet dolu bir ümit içinde merak ederler. 3- Bu ayrılık ateşinde, dünyevî acılarda olduğu gibi ümitsizlik ve isyan yoktur.

5- Beşinci hayat mertebesi, kabir ehlinin rûhânî hayatlarıdır. Ölüm yokluk değil; hayatın cisim gömleğinden sıyrılıp rûhânî bir boyut kazanmasından ibârettir.³

DUÂ

Ey Hayy-ı Bâkî! Biz ölüyoruz. Ölmemizde ve dirilmemizde, bir dâimî hayat verici cilvesini görüyoruz. Hem Sen Bâkî'sin. Çünkü biz fenâ ve zevâlimizde, Senin devam ve bekânı görüyoruz. Sana dönünceye kadar bize, Senin yolunda vefâkârlık nasip et! Bizi rıza makamına ulaştır! Bizi şehâdet sırrına erdir. Bize şehâdet rütbesi ver! Âmîn!

Dipnotlar:

1- Bakara Sûresi: 154.

2- Mektûbât, s. 12 3- Mektûbât, s. 13.